

J 64
1266 p.i. 201.097

EESTI
RAHMUS-
KAMMATUKOGI

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI.

Nr. 16 (382)

29. aprillil 1929 a.

IX. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
poolaastas „ 5.—
veerandaastas „ 2.50

Siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Kr. 8.—
poolaastas „ 4.—
veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24
Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Kr. 40.— || 1/4 lehek. Kr. 10.—
1/2 „ „ 20.— || 1/8 „ „ 5.—
1/3 „ „ 13.50 || 1/16 „ „ 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
Lehe eesküljel 75%^o, tekstis 100%^o kallim.

Adressi muutmise 30 senti.

Address kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) K. Kütt, Mõnd elanikkude registreerimisest. 2) Joh. Liivak, Politseiametnikud mootorsõidukeid juhtima. 3) Politseikoertest. 4) Politseikoer Jonny. 5) M. Morrison, Alaealistest vastutusvõimest. 6) Laskeriistalubadest. 7) Mõnd kuritegevusest Marokkos. 8) Käsipalli võistlused pealinna politseis. 9) Ametlik osa. 10) Kuulutusi.

Mõnd elanikkude registreerimisest.

K. Kütt.

R. T. 5 — 1921 ja 79/80 — 1925 avaldatud siseministri määruste põhjal on majaanikud või nende asemikud kohustatud kõik majja juuretunud isikud kandma viibimata majaraamatust ja majast lahkumise puhul kirjutama majaraamatust välja ja sellest, majaraamatut ette näidates, teadustama: maal valla-valitsusele, linnades ja alevites, kus asub politseijaoskond, politseijaoskonnale, ja alevites, kus politseijaoskonda ei asu, alevivalitsusele. Peale selle näeb määrus ette, et linnades tuleb iga juuretunud isiku kohta majaraamatupidajal täita vastav küsimusleht uustulnuki kohta ja anda registreerimisasutusele.

Selle määruse täitmisel tegelikult elus tuleb ette mõningaid arusaamatusi, mis tingitud määruse puudulikkusest. Nii ei ole määruses tähendatud, kust peab ma-

jaraamatu pidaja saama nõutava küsimuslehe; kas peab selle andma politsei või tuleb see muretseda majaaniku enesel. Olgu tähendatud, et seesugune küsimusleht on tarvilik täita ka alevites, kuna viimastes on elanikkude registreerimise otstarbel võetud tarvitusele kaardisüsteem, mis osutub paremaks elanikkude registrist seepoolest, et ta on vastupidavam kui raamat, sest elanikkude alalise liikumise tõttu laguneb raamat ruttu ära. Teiseks, ta võimaldab märkida kord juba registreeritud elaniku elukoha muutmist, kuna raamatus ei ole see võimalik: raamatus saab kirjutada registreeritav ainult üks kord sisse ja lahkumisel välja, kuna elukoha muutmise korral ta tuleb kirjutada uuesti sisse. Ka on kaardisüsteemi juures isiku leidmine kergem kui raamatu järgi, kuna kaardid

korraldatakse iga perekonnanime eestähe järelle erisahtlisse ja suuremates aadresslaudades võetakse arvesse peale perekonnanime algtähe ka veel kaks järgmist tähte kaardi asetamisel kappi, mis aga raamatus ei ole võimalik teostada.

Küsimuslehed (registreerimiskaardid) harilikult valmistatakse trükikojas riigi arvel ja varustatakse nendega registreerimisasutused, kes neid registreerida soovijatele annavad välja, võttes neilt sisse selle eest valmistushinna. Kui palju tähendatud kaartide valmistamine läheb maksma, sellest puuduvad mul andmed, kuid läinud aastal riigitrükikojas valmistatud kaartide eest võetakse kodanikudelt 1 sent. See on küll minimaalne summa, kuid siiski peaks olema alus, mille põhjal seda võetakse kodanikudelt. Vastavas määruses peaks olema fikseeritud, kellele tuleb tasuda see kulu, kas elanikul, keda registreeritakse või majaomanikul, kes on kohustatud teda registreerima. Üldse on aga seesugune registreerimiskaartidega kauplemine tülikas, sest tihti inimestel ei juhtu raha olema kaasas, ei ole peent raha jne. Selle vältimiseks oleks küll otstarbekohasem registreerimiskaardid võtta riigi arvele.

Edasi, mis puutub registreerimiskaartidesse, millised hiljuti valmistati riigitrükikojas, siis peab tähendama, et need ei ole küllalt otstarbekohaselt seatud kokku. Nimelt on paigutatud kaardile mõningaid otstarbetuid küsimusi, mistõttu kaart on saanud ülearu suur, nagu registreeritava usk, päritolu, kaitseväeteenistuse tunnistuse väljaandmise aeg, koht, nr. jne. Usk üldse ei ole tarvilik teada, pealegi on meie päevil küllalt inimesi, kes ei kuulu ühessegi usuühingusse. Kaitseväeteenistuse suhtes oleks võidud ainult piirduda märkusega, missuguses vahekorras on registreeritav kaitseväeteenistuse kohustuse täitmisega. Mis puutub päritollu, siis on selle märkimisel küll tähtsus, kuid kord tuleb sellest siiski loobuda, kuna ajajooksul kaob see mõiste üldse, nagu ta oli end. vene riigi ajal, sest kust, näiteks, on pärit isik, kes sündinud Eesti valitsuse ajal ja elanud mitmel pool Eesti territooriumil. Ta ei ole päritud ei sealt, kus sündinud, ega sealt, kus elanud ja kasvanud üles, ega ka sealt, kus elas viimati. Päritolu ase-

mele võiks parem kirjutada registree-ritava sündimiskoht.

Ringkirjalise korraldusega on pandud registreerimisasutustes maksma kord, et uustulnuki sisseregistreerimisel tuleb nõuda ka viimase elamistäht (isikutunnistus), millele teha märkus registreerimisest ühes elukoha tähendamiseiga. Niisugusel märkusel on mõnikord suur tähtsus poliitseitenistuses, näiteks, kui tekib vajadus mõne isiku alaline elukoht teha kindlaks süüteo toimepanemise puhul, tundmatu isiku laiba leidmise korral jne. Kuid ka sellest ei lausu vastav määrus, et isikutunnistuse esitamine registreerimisel oleks sunduslik. Ringkirjaline korraldus on antud käsitamiseks ametiasutustele, on seega viimastele siduv, kuid ei ole kohuslik eraisikutele, kuna ta ei põhjene vastavale seadusele või määrusele. Tekib veel küsimus, kas tuleb eelnimetatud registreerimismärkus teha ka mõnele muule dokumendile, nagu koolitunnistus, ristimistäht, kaitseliidutunnistus, laskeriistaluba jne., kui registreeritav isikutunnistuse asemel esitab niisuguse oma isiku tõenduseks.

Mis puutub elanikkude registreerimise tehnilisse külge, siis on ka siin mõningaid lahkuminekuid. Nimelt teevad paljud registreerimisasutused nii: kui korraga registreeritakse täisealine isik ühes tema alaealiste lastega, siis need kõik kirjutatakse ühele registreerimiskaardile, kuna mõnes kohas jälle valmistatakse iga isiku kohta erikaart. Peab tähendama, et esimene moodus on ebapraktiline ja mittesoovitav seepärast, et lapsed, kes ajajooksul saavad täisealisteks, jäävadki vanematega ühele lehele, kus nende kohta pole olemas kõiki tarvilisi andmeid, nagu elukutset, isikutunnistuse numbrit, vahekorda kaitseväeteenistusega. Ka sünnitab see kord raskusi, juhul, kui mõni lastest lahku elukohast vanemateta või ümberpöördu. Neil põhjusil minu arvates on otstarbekohane kirjutada ka laste kohta eraldi registreerimiskaardid. Neid tuleb hiljem täiendada mõningate andmetega, mida esialgu pole teada.

Perekonnaseisu seaduse järgi tuleb vastsündinust teatada tema vanemal kohalikule perekonnaseisu-ametnikule ühe kuu jooksul, sünniajast arvates, sünniakti kokkuseadmiseks. Kuid elanikkude registreerimise kohta käiva määruse põh-

jal tuleb iga elaniku juuretulekust teada linnades ja alevites 24 tunni ja maal 7 päeva jooksul. Ei ole kahtlust, et see käib ka vastsündinu kohta, kuna siseministri vastavas määruses pole tehtud erandeid. Kuid kui perekonnaseisu seadus annab uuele ilmakodanikule nime panemiseks üks kuu aega, siis igatahes ei saa nõuda ka tema sissekirjutamist registreerimisasutuses enne nimetatud tähtaega, kuna tal puudub nimi. Siinkohal tekib küsimus, kes on süüdi, kui vastsündinu ei ole registreeritud õigel ajal politseis. Siseministri sundmääruse kohaselt küll majaanik. Kuid sellega ei saa olla rahul, sest kuidas võib majaanik teada uue kodaniku ilmatulekust, kui viimase vanemad temale sellest ei teata.

Riigikogu poolt vastuvõetud ja 1925 R. T. 183/184 avaldatud „Mõnede seaduste ja sundmääruste eest määratavate administratiiv-karistuste seaduse“ põhjal võib karistada kas administratiiv-korras või üldises kohtukorras isikuid, kes süüdi r. n. s. §§ 58., 59., 59¹., 61., 123. ja puhuse ning tervishoiu kohta käivate sundmääruste rikkumises. Muu seas on politseikomissaridel õigus karistada r. n. s. §§ 58. ja 59. ettenähtud süütegude eest rahatrahviga mitte üle 30 krooni. Kuidas tuleb aga toimida juhul, kui elanik on politseis või vallavalitsuses registreeritud sisse, kuid pole kantud majaraamatusse? Tekib küsimus, kas võib ka seesugusel korral süüdlast administratiiv-korras karistada. Vastus on eitav. Eelnimetatud seadus lubab administratiiv-korras karistada küll r. n. s. § 59. rikkujaid,

kuid nimetatud paragrahv räägib juuretunud ja lahkunud elanikkude registreerimisest (teatamisest vastavale asutusele), kuid majaraamatu pidamisest ei ole seal juttugi. 1921. a. määruse lõpul on küll tähendatud, et selle määruse vastu ekshijad võetakse vastutusele kas kohtulises või politseilises korras. See määrus nõuab majaraamatute pidamist ja seepärast näib, nagu oleks selle mittepidajate karistamine politseilises korras õigustatud, millisele seisukohale ka mõnel pool on asutud ja määrust vastavalt käsitatud. Kuid see tõlgitsemine on ekslik, sest seda siseministri määrust ei saa lugeda seadusepäraseks selles osas, mis käsitab karistamist politseilises korras, kuna ta ei põhjene seadusel ja määrusega seadust laiendada ei saa. Sellisele seisukohale käesolevas küsimuses on asunud ka kohtuasutused. Kuid üks rahukohtunik on karistatu palvel tühistanud isegi politseikomissari administratiivkaristuse määruse isiku kohta, kes karistatud r. n. s. § 59. ettenähtud väärteo eest, tuues oma otsuse motiivides esile asjaolu, et nimetatud paragrahvis tähendatud süüteo eest olevat õigus karistust määrata ainult kuni 10 kroonini, võttes aluseks veneaegse r. n. s. § 59. toodud karistuse ülemmäära 10 rubla. Seda arvamist ei saa pidada õigeks. Sest selle süüteo kohta on olemas hilisem seadus, mis just annabki politseile õiguse administratiiv-korras karistusi määrata, ja nimelt 1925 R. T. 183/184 väljakuulutatud administratiiv-karistuste seadus, mis lubab määrata karistusi mainitud süüteo eest kuni 30 kroonini.

Politseiametnikud mootorsõidukeid juhtima.

Joh. Liivak.

Meil leidub ainult üksikuid ametnikke, kellel ei puudu oskus juhtida mootorsõidukeid, kuna suurem osa ei tunne seda ala. Kuivõrd tähtis on aga igale ametnikule auto ja mootorratta juhtimise oskus, seda teab vist igaüks meist, kuna tegelik teenistus muretseb juba selle eest, et seda vajadust tihtipeale tuleb meele. Seepärast on mitmel puhul olnud juttu politseinikkudele autokursuste korraldamisest, kuid pidades silmas, et ametnikud on paisatud mööda maad laiali,

siis ei ole tähendatud mõte veel senini omanud reaalsemat kuju. Kohtadel aga igale ametnikule korraldada kursus on võimatu. Jääb üle ainult võimalus, et ametnikud kohtadel muretseksid ise teadmiste omandamise eest tähendatud alal, kuna autokursusi korraldatakse eraisikute poolt igas maanurgas. Et meie ametnikud aga senini väga passiivsed on olnud asja vastu, siis näib, et selleks peab olema oma kindel põhjus. Tahte puudusest mootorsõidukite juhtimiseks ei

korraldatakse iga perekonnanime eestähe järele erisähtlisse ja suuremates aadresslaudades võetakse arvesse peale perekonnanime algtähe ka veel kaks järgmist tähte kaardi asetamisel kappi, mis aga raamatus ei ole võimalik teostada.

Küsimuslehed (registreerimiskaardid) harilikult valmistatakse trükikojas riigi arvel ja varustatakse nendega registreerimisasutused, kes neid registreerida soovijatele annavad välja, võttes neilt sisse selle eest valmistushinna. Kui palju tähendatud kaartide valmistamine läheb maksma, sellest puuduvad mul andmed, kuid läinud aastal riigitrükikojas valmistatud kaartide eest võetakse kodanikkudelt 1 sent. See on küll minimaalne summa, kuid siiski peaks olema alus, mille põhjal seda võetakse kodanikkudelt. Vastavas määrukses peaks olema fikseeritud, kellel tuleb tasuda see kulu, kas elanikul, keda registreeritakse või majaomanikul, kes on kohustatud teda registreerima. Üldse on aga seesugune registreerimiskaartidega kauplemine tülikas, sest tihti inimestel ei juhtu raha olema kaasas, ei ole peent raha jne. Selle vältimiseks oleks küll otstarbekohasem registreerimiskaardid võtta riigi arvele.

Edasi, mis puutub registreerimiskaartidesse, millised hiljuti valmistati riigitrükikojas, siis peab tähendama, et need ei ole küllalt otstarbekohaselt seatud kokku. Nimelt on paigutatud kaardile mõningaid otstarbetuid küsimusi, mistõttu kaart on saanud ülearu suur, nagu registreeritava usk, päritolu, kaitseväeteenistuse tunnistuse väljaandmise aeg, koht, nr. jne. Usk üldse ei ole tarvilik teada, pealegi on meie päevil küllalt inimesi, kes ei kuulu ühessegi usuühingusse. Kaitseväeteenistuse suhtes oleks võidud ainult piirduda märkusega, missuguses vahekorras on registreeritav kaitseväeteenistuse kohustuse täitmisega. Mis puutub päritollu, siis on selle märkimisel küll tähtsus, kuid kord tuleb sellest siiski loobuda, kuna ajajooksul kaob see mõiste üldse, nagu ta oli end. vene riigi ajal, sest kust, näiteks, on pärit isik, kes sündinud Eesti valitsuse ajal ja elanud mitmel pool Eesti territooriumil. Ta ei ole päritud ei sealt, kus sündinud, ega sealt, kus elanud ja kasvanud üles, ega ka sealt, kus elas viimati. Päritolu ase-

mele võiks parem kirjutada registreeritava sündimiskoht.

Ringkirjalise korraldusega on pandud registreerimisasutustes maksma kord, et uustulnuki sisseregistreerimisel tuleb nõuda ka viimase elamistäht (isikutunnistus), millele teha märkus registreerimisest ühes elukoha tähendamiseiga. Niisugusel märkusel on mõnikord suur tähtsus politseiteenistuses, näiteks, kui tekib vajadus mõne isiku alaline elukoht teha kindlaks süüteo toimepanemise puhul, tundmatu isiku laiba leidmise korral jne. Kuid ka sellest ei lausu vastav määrus, et isikutunnistuse esitamine registreerimisel oleks sunduslik. Ringkirjaline korraldus on antud käsitamiseks ametiasutustele, on seega viimastele siduv, kuid ei ole kohuslik eraisikutele, kuna ta ei põhjene vastavale seadusele või määrusele. Tekib veel küsimus, kas tuleb eelnimetatud registreerimismärkus teha ka mõnele muule dokumendile, nagu koolitunnistus, ristimistäht, kaitseliidutunnistus, laskeriistaluba jne., kui registreeritav isikutunnistuse asemel esitab niisuguse oma isiku tõenduseks.

Mis puutub elanikkude registreerimise tehnilisse külge, siis on ka siin mõningaid lahikuminekuid. Nimelt teevad paljud registreerimisasutused nii: kui korraga registreeritakse täisealine isik ühes tema alaealiste lastega, siis need kõik kirjutatakse ühele registreerimiskaardile, kuna mõnes kohas jälle valmistatakse iga isiku kohta erikaart. Peab tähendama, et esimene moodus on ebapraktiline ja mittesoovitav seepärast, et lapsed, kes ajajooksul saavad täisealisteks, jäävadki vanematega ühele lehele, kus nende kohta pole olemas kõiki tarvilisi andmeid, nagu elukutset, isikutunnistuse numbrit, vahekorda kaitseväeteenistusega. Ka sünnitab see kord raskusi, juhul, kui mõni lastest lahku elukohast vanemateta või ümberpöördu. Neil põhjusil minu arvates on otstarbekohane kirjutada ka laste kohta eraldi registreerimiskaardid. Neid tuleb hiljem täiendada mõningate andmetega, mida esialgu pole teada.

Perekonnaseisu seaduse järgi tuleb vastsündinust teatada tema vanemal kohalikule perekonnaseisu-ametnikule ühe kuu jooksul, sünniajast arvates, sünniakti kokkuseadmiseks. Kuid elanikkude registreerimise kohta käiva määruse põh-

jal tuleb iga elaniku juuretulekust teatada linnades ja alevites 24 tunni ja maal 7 päeva jooksul. Ei ole kahtlust, et see käib ka vastsündinu kohta, kuna siseministri vastavas määruses pole tehtud erandeid. Kuid kui perekonnaseisu seadus annab uuele ilmakodanikule nime panemiseks üks kuu aega, siis igatahes ei saa nõuda ka tema sissekirjutamist registreerimisasutuses enne nimetatud tähtaega, kuna tal puudub nimi. Siinkohal tekib küsimus, kes on süüdi, kui vastsündinu ei ole registreeritud õigel ajal politseis. Siseministri sundmääruse kohaselt küll majaanik. Kuid sellega ei saa olla rahul, sest kuidas võib majaanik teada uue kodaniku ilmatulekust, kui viimase vanemad temale sellest ei teata.

Riigikogu poolt vastuvõetud ja 1925 R. T. 183/184 avaldatud „Mõnede seaduste ja sundmääruste eest määratavate administratiiv-karistuste seaduse“ põhjal võib karistada kas administratiiv-korras või üldises kohtukorras isikuid, kes süüdi r. n. s. §§ 58., 59., 59¹., 61., 123. ja puhuse ning tervishoiu kohta käivate sundmääruste rikkumises. Muu seas on politseikomissaridel õigus karistada r. n. s. §§ 58. ja 59. ettenähtud süütegude eest rahatrahviga mitte üle 30 krooni. Kuidas tuleb aga toimida juhul, kui elanik on politseis või vallavalitsuses registreeritud sisse, kuid pole kantud majaraamatusse? Tekib küsimus, kas võib ka seesugusel korral süüdlast administratiiv-korras karistada. Vastus on eitav. Eelnimetatud seadus lubab administratiiv-korras karistada küll r. n. s. § 59. rikkujaid,

kuid nimetatud paragrahv räägib juuretunud ja lahkunud elanikkude registreerimisest (teatamisest vastavale asutusele), kuid majaraamatu pidamisest ei ole seal juttugi. 1921. a. määruse lõpul on küll tähendatud, et selle määruse vastu ek-sijad võetakse vastutusele kas kohtulises või politseilises korras. See määrus nõuab majaraamatute pidamist ja seepärast näib, nagu oleks selle mittepidajate karistamine politseilises korras õigustatud, millisele seisukohale ka mõnel pool on asutud ja määrust vastavalt käsitatud. Kuid see tõlgitsemine on ekslik, sest seda siseministri määrust ei saa lugeda seadusepäraseks selles osas, mis käsitab karistamist politseilises korras, kuna ta ei põhjene seadusel ja määrusega seadust laiendada ei saa. Sellisele seisukohale käesolevas küsimuses on asunud ka kohtuasutused. Kuid üks rahukohtunik on karistatu palvel tühistanud isegi politseikomissari administratiivkaristuse määruse isiku kohta, kes karistatud r. n. s. § 59. ettenähtud väärteost, tuues oma otsuse motiivides esile asjaolu, et nimetatud paragrahvis tähendatud süüteo eest olevat õigus karistust määrata ainult kuni 10 kroonini, võttes aluseks veneaegse r. n. s. § 59. toodud karistuse ülemmäära 10 rubla. Seda arvamist ei saa pidada õigeaks. Sest selle süüteo kohta on olemas hilisem seadus, mis just annabki politseile õiguse administratiiv-korras karistusi määrata, ja nimelt 1925 R. T. 183/184 väljakuulutatud administratiiv-karistuste seadus, mis lubab määrata karistusi mainitud süüteo eest kuni 30 kroonini.

Politseiametnikud mootorsõidukeid juhtima.

Joh. Liivak.

Meil leidub ainult üksikuid ametnikke, kellel ei puudu oskus juhtida mootorsõidukeid, kuna suurem osa ei tunne seda ala. Kuivõrd tähtis on aga igale ametnikule auto ja mootorratta juhtimise oskus, seda teab vist igaüks meist, kuna tegelik teenistus muretseb juba selle eest, et seda vajadust tihtipeale tuleb meeles. Seepärast on mitmel puhul olnud juttu politseinikkudele autokursuste korraldamisest, kuid pidades silmas, et ametnikud on paisatud mööda maad laiali,

siis ei ole tähendatud mõte veel senini omanud reaalsemat kuju. Kohtadel aga igale ametnikule korraldada kursus on võimatu. Jääb üle ainult võimalus, et ametnikud kohtadel muretseksid ise teadmiste omandamise eest tähendatud alal, kuna autokursusi korraldatakse eraisikute poolt igas maanurgas. Et meie ametnikud aga senini väga passiivsed on olnud asja vastu, siis näib, et selleks peab olema oma kindel põhjus. Tahte puudusest mootorsõidukite juhtimiseks ei

või olla juttugi, kuna ala iseenesest, peale tema tähtsuse ametkonnas, on väga huvitav ja võib minna tarvis igal ajal. Jääb üle vaid võimalus, et ka siin on takistavaks teguriks jälle rahapuudus, kuna kursustest osavõtt läheb kaunis kalliks. Sellest küljest aga peaks riik veidi appi tulema, kui näitame üles vajalikkust huvi asja vastu: küsimus seisab politseinikkude teadmiste täiendamises

teatud küljest. Sel teel laheneks asi kergesti ja iga ametnik võtaks osa tema piirkonnas korraldatavatest autokursustest, kui ta teab, et riigi poolt maksakse välja tähendatud teadmiste oamamisega seotud kulud kas täielikult või osaliselt. Samuti ei tekitaks see mingisuguseid takistusi ametnikkude ametikohuste täitmisele, kuna igaüks oleks ikkagi oma kohal.

Politseikoertest.

Paljud skeptikud on arvamusel, et koerte kasutamine politseiteenistuses enast ära ei tasu. Kuna aga enamuse asjatundjaist on teistsugusel arvamusel, siis ei oleks huvituseta vaadelda, milliseid reaalseid tagajärgi senini on saavutatud sel alal.

Kõigepealt, kasutades muu seas K. Lerche, V. I. Lebedevi ja Van-Vesemaeli töid, algan lühikesest ajaloolisest ülevaatest. 1896. aastal ilmus Austria žandarmeeria aastaraamatus Hans Gross'i kirjutis, mis käsitas koerte tähtsust kriminaalpolitsei teenistuses, ja selle mõjutusel hakkas Hildesheimi politsei prefekt Gerland pidama oma asutuse juures esimesi politseikoeri. Järgmisel aastal Belgia maakonnalinna Genti politsei ülem Van-Vesemael asus politseikoerte kasvanduse formeerimisele, mis lühikese aja jooksul sai kuulsaks. Saksamaal tekkis 1901. aastal politseikoerte kasvatamise selts ja samal ajal ilmus ka seltsi liikme Gersbachi brošüür „Politseikoerte õpetamine“. 1906. aastal avati Berliinis major Kleini ja kriminaalpolitsei ametniku Böttgeri poolt politseikoerte õpetamise kursused. Politseikomissar Cimare asutas 1908. a. Pariisis politseikoerte kasvatuskoha ja samal ajal tekkis seal ka „Politseikoerte arendajate klubi“. Venemaal kinnitati 1908. a. umbes samasuguse seltsi põhikiri. 1909. a. tegutses Saksamaal Westfaalias juba politseikoerte kool komissar Jurischi juhatusel ja Venemaal koguni 3 kooli, nimelt eelpooltähendatud seltsi, Peterburi politsei ja losside valitsuse oma, viimane rootslasest instruktori Aspolmi juhatusel. Inglismaal, kus juba terve rida koerte kasvatusasutusi oli, hakati samal ajal major Richardsoni õhutusel kriminaalpolit-

sei tarveteks kultiveerima Bloodhund'isid ja Airedale-Terrier'isid. 1911. aastal tekkis Saksamaal leitnant Mosti juhatusel suurejooneline Gründheimi riiklik politseikoerte kasvandus. 1912. a. asutati Venemaal juba 60 linnas politseikoerte õpetajate koolid ja koerte kasvandused vähese arvu koertega.

Kõigis eelpoolloetletud kasvandustes peeti ja õpetati Dobermann-pinšereid, saksa, hollandi, belgia, šoti (collie) ja prantsuse lamba- (hundi-) koeri ja Airedale-terrierisid. Koerad pidid oskama areteeritud saata, põgenejaid taga ajada ja kinni pidada ning igasuguseid asju ja ka inimesi jälgede järelle leida üles. Aegamööda arenesid õppemeetodid ja koertelt hakati ikka rohkem ja rohkem nõudma. Van-Vesemael arvab, et eeskujulikult kasvatatud ja kõigi nõuete kohaselt õpetatud koer võib asendada 3 politseiniku.

Koerte valikust, kasvatamisest ja väljaõppest Van-Vesemael arvab järgmist: Kõigepealt peab tulevast politseikoera valima sarnaste koerte seast, kelle esivanemad juba politseialal on töötanud, ja tõust, mis selleks on kõige kohasem, sest pärvuse mõju on siin määratu suure tähtsusega. Siin juures tuleb muidugi hoiduda liig kaugele mineva inbriidi (lähedate sugulaste paaritamise) eest, mille tagajärjel järeltulev sugu võib avaldada degenereerumise tundemärke. Kõige kohasemad koerte tõud on kahtlemata saksa ja belgia lambakoerad, Airedale-terrierid ja Dobermann-pinšerid. Sama suure tähtsusega on ka koerte kasvatamine ja õpetamine. Politseikoer peab tunnistama ainult oma kasvatajat ja seda isikut, keda ta teenistuskohuste täitmisel saadab. Selleks peab koerte kasvandu-

ses iga koera kong olema teistest isoleeritud ja koer tohib näha ainult oma kasvatajat, kes talle annab süüa. Koera võib lasta välja ainult siis, kui ta viiakse õppusele. Koer peab olema rihma otsas ja suukorviga varustatud. Pärast õppuste lõppu tuleb koer viivitatamata oma kohale viia. Koera õpetaja peab selle järele valvama, et koer kõrvaliste isikutega ei puutuks kokku ja kelleltki võõralt ei saaks süüa. Koer peab nägema igas kõrvalises isikus oma vaenlast. Kõike seda tagatakse koerte pidamisega ühes keskasutuses, kus nad kõrvalisi isikuid ei näe, kuna jälle koerte pidamine üksikutes kongides hästi arendab politseiteenistuses tarvilisi omadusi. Kõike muud saavutatakse õpetamisega, mille pea-eesmärgiks on koera sõnakuulelikuks taltsutamine. Koer peab olema igal hetkel valmis oma peremehe käske täitma, reageerides mitte ainult peremehe sõnadele, vaid ka tema liigutustele. Samal ajal koer peab jääma ükskõikseks kõrvaliste isikute tegevuse vastu.

Sarnaste omaduste kasvatamine ja arendamine nõuab ühelt poolt pehmet ümberkäimist koeraga, kuid samal ajal peab valjult karistama igasugust vastuhakkamist ja sõnakuulmatust; sealjuures on keti otsas pidamine üksikus kohas parem abinõu kui löömine. Viimase kahe aastakümne jooksul on muidugi süvendatud ja viimistletud politseikoerte õppemeetodeid, kuid Van-Vesemaeli põhimõtted on igatahes ka praeguse aja kohta maksavad, olgugi, et politseikoertelt praegu rohkem nõutakse kui 20 aastat tagasi, mida näitab muu seas alljärgnev politseikoerte katsete kava Londoni näitusel 30. jaanuaril 1924. aastal. Selle kava järgi sisaldab eneses täielik politseikoera teenistus: 1) töö jälgedel, 2) teatud asja valimine teiste asjade hulgast, 3) hüpped üle 6 jala kõrguse barjääri, 4) teatud eseme valvamine, 5) kõrvaliselt isikult söögi vastuvõtmisest loobumine, 6) kurjategija kinnipidamine, 7) kallaletungi katkestamine peremehe käsul, 8) teatud asja valvamine peremehe äraolekul, 9) kurjategija poolt mahajäetud asja ülesotsimine, 10) koera kartmatus ja julgus.

Punktid 1., 2. ja 9. on arusaadavatel põhjustel tihedalt seotud koera haistmisega. Selle kindlakstegemiseks anti järgmised ülesanded: a) üle 300—400 meetri pikkuse platsi sammusid 3 „kurjategijat“,

kusjuures kaks neist (B ja C) korduvalt astusid esimese (A) jälgedest üle; A, B ja C vahe oli umbes 15 meetrit. Selle peale kogunesid kõik kolm „kurjategijat“ platsi lõppotsas ja kadusid publiku hulka. Umbes poole tunni pärast lasti jänesel üle platsi joosta ja siis pandi koer ühe „kurjategija“ jälgedele. Rõhuv enamus koertest täitis seda ülesannet laitmatult. b) Koer pidi valima seitsmest mitmele isikule kuuluvast asjast haistmise järele tema omaniku asja välja ja tooma kätte või jälle haistmise järele teatud asja omaniku leidma üles. Punkt 3. täitmist iseloomustab kõige paremini inglase R. Wakkeri päralt oleva hundi-koera „Sito“ saavutus Cardiffi võistlustel 1924. a., kus see koer hüppas üle 10 jala kõrguse barjääri. Punktid 4., 5. ja 6. on šabloonilised ja üldiselt tuntud. Huvi pakuvad punktid 8. ja 10. Et koerte sõnakuulelikkust ja kannatust proovida, pidid koerad treeneri äraolekul 15 minutiks jääma tühjale platsile. 21 koerast jooksid 2 ära, 6 roomasid umbes 15 m. edasi, 3 kargasid üles, kui treener tuli tagasi, kuna 10 kuni signaali andmiseni püsisid rahulikult paigal. 10. punkti järele, mis kartmatust ja julgust nõuab, korraldati katsed järgmiselt: „Kurjategijale“ anti kätte jäme nahk-nuut ja püstol, mida ta võis tarvitada oma äranägemisel. Vaatamata sellele, et koer põhjalikult sai kannatada, ei annud ta siiski „kurjategijale“ võimalust ära joosta. Teine koer ei lahkunud kohalt vaatamata sellele, et 7 isikut vahetpidamata temale kõige lähedama maa pealt näkku lasksid (kuulid olid muidugi kestadest eemaldatud). Koer vaid püüdis laskjatelt püstolid käest maha lüüa. F. N. Pikatti hundi-koerad „Peks“ ja „Marko“ hüppasid üle põleva barrikaadi ja tõid põlevast puuhunnikust asju välja.

Olgu siin veel tähendatud, et koeri ka sõjaajal tagajärjerikkalt on kasutatud, peaasjalikult side- ja sanitaar-teenistuse alal. Toon mõned arvud: 1904. a. Jaapani sõjas oli venelastel kolm koera, keda kasutati haavatute ülesotsimiseks. 1914. kuni 1918. a. oli sakslastel üle 6000, prantslastel 1915. a. kuni 10.000 ja venelastel umbes 300 koera väerinna. Sakslastel olid peaasjalikult Elsassi hundi-koerad, prantslastel flandria- ja hundi-koerad ja inglastel tugevamat tõugu fox-terrierid. Nende koerte tähtsust teadete

edasitoimetamisel ja sidepidamisel iseloomustab muu seas juhtum prantsuse väerinnal, mis isegi käsukirjas fikseeriti, kus 7 koera 6 saatjaga täitsid 26 minuti jooksul ülesande, mida 34 inimest 2 tunni jooksul ei suutnud täita.

Lõpuks ei saa vaikides mööda minna ühest huvitavast koerte kasutamise viisist. Nimelt on Berliinis eriline kool, kus koeri õpetatakse saatma maailmasõjast osavõtnuid, kes lahingutes on kaotanud oma silmanägemise. Praegusel ajal on juba 2500 pimedat varustatud sarnaste koertega.

Politseikoer Jonny.

Chicago linn Ameerika Ühisriikides on praegu üle maailma kuulus oma kurjategijate poolest: kuritegevuse mõttes on, nagu üldiselt teada, selle linna käes kahtlemata maailmarekord, mida nii pea arvatavasti ükski teine linn ei purusta. On siis ka arusaadav, et Chicago politsei teenistus on eriliselt raske ja hädaohtlik ja et selle politsei juhid katsuvad nii palju kui vähegi võimalik kasutada kõiksuguseid tehnilisi abinõusid võitluseks kuritegevuse vastu. Muu seas kasutatakse Chicago erilise hoolega ka politseikoeri. Politsei tarvitab seal koeri nii hästi kurjategijate tabamiseks kui ka enda kaitseks. Linnas, kus leidub suuri linnaosi, mis täiesti kurjategijate ja nende perekondade ning abiliste käes, ei saa politseinik eriti öösel hädaohuta liikuda; parim kaitse temale on koer.

Kuulsaim Chicago politsei teenistuses seisvatest koertest on Jonny, lambakoer, kes on mitme aasta jooksul aidanud avalikuks teha terve rea kuritegusid, kes on päästnud nii mitmeigi Chicago kodaniku elu ja kes on paljudel kordadel kaitsnud politseiametnikke kurjategijate kallaletungimiste vastu. Pole siis ka ime, et politseinikud ise väga armastavad oma neljalgset sõpra ja et kurjategijad vihkavad kõigest südamest Jonnyt ja katsuvad teda kahjutuks teha. Senini on Jonny veel ikka kavalam olnud kui tema vaenlased ja alati terve nahaga pääsenud. Jonny käes on vist küll rekord kurjategijate tabamise ja kodanikkude elu päästmise suhtes.

Jonny on praegu seitsmeaastane, Chi-

Kas ei oleks soovitav ka meil teiste riikide, nende seas ka Soome ja Läti, eeskujul asutada midagi „Tõukoerte arendajate seltsi“ taolist, kes korraldaks näitusi ja igasuguseid katseid ja võistlusi, annaks diploome ja auhindu ja peaks tõukoerte raamatu. Sarnane selts ühendaks kõiki asjaarmastajaid, politseiametnikke, jahimehi jne., ja oleks mõjuvaks teguriks tõukoerte kasvatamisel ja nende vaimliste ja kehaliste omaduste arendamisel.

K.

cago politsei omandas teda kolme aasta eest — peale selle, kui koer oli lõpetanud New-Yorgi politseikoerte kooli, kus kursus kestab peaaegu terve aasta. Et näidata, kui kasulik võib olla politseile hästi dresseeritud ja peetud koer, selleks olgu toodud mõningaid andmeid Jonny tegevusest. Sündmus, mis selle koera tegi korraga kuulsaks, oli kardetava retsidivisti ja pangaröövli Lessini kinnivõtmise. Lessin töötas suurema kurjategijate salga juhina ja pani toime terve rea hulljulgeid pangaröövimisi. Politseil ei läinud pikemat aega korda tabada Lessini, olgugi, et täpselt teada oli, kes ta on, kellega ta töötab koos ja kuidas ta töötab. Jonny oli parajasti kooli lõpetanud, kui jällegi üks pangaröövimine toime pandi. Kriminaalametnik viis koera kohale ja viimane viis ametnikke kauaotsitud kurjategija jälile. Teine suurem saavutus oli röövmõrtsuka Higginsini kinnivõtmise läinud aastal. Koer tundis kurjategija kord juhuslikult ära ja haaras hammastega tema jalast kinni. Mees katsus ennast igapidi lahti rabeleda, kuid see ei läinud tal korda. Ametnikud jõudsid varsti kohale ja võtsid mõrtsuka kinni. Olgu muu seas tähendatud, et politsei ka Higginsini pikemat aega otsis 27 tema poolt toimepandud kuriteo eest. Jonny aitas politseile leida ja kinni võtta kurikuulsaid süütajaid Faitherit, Carringit ja Broothi, koera kaasabil leiti pikemate otsimiste järgi salapiiritusevedajate „kuninga“ Mombersi asupaik, mille tagajärjel läks korda vahi alla võtta salakaubavedajat ja viimase salga tegevust lõpetada. Raskemate ülesannete hulka,

mis kuulsale politseikoerale anti ja mis tema poolt hiilgavalt lahendati, kuulub oopiumi kauplejate Kvangeli, Pootry ja Malmcourti leidmine. Ametnikud olid juba oopiumiga kaubitsejate jälil, kuid kaotasid korruga igasugused sidemed kurjategijatega, kes olid peale muu oma töö ja tegevuse suutnud hästi organiseerida, mida tõendab ka see asjaolu, et üks kurjategijatest oli hiinlane, teine — prantslane ja kolmas — inglase. Siiski saadi kätte mõned neile kurjategijatele kuuluvad asjad ja viimased aitasid Jonnyt saata õigetele jälgedele. Peale 24-tunnilise töö: jälgimise ja jooksmise olid kurjategijad käes, kes asusid kohal, kust politsei neid koerata iialgi ei oleks teadnud otsida.

Kuid Jonny tegevus ja kasulikkus ei piirdu üksi kurjategijate tabamisega, milledest eelpool on toodud ainult väike arv. Peab tunnistama, et Chicago kuulus politseikoer on tõesti ka palju ära teinud inimeste päästmiseks surma suust. Mõne aasta eest päästis Jonny kaks last uppumissurmast, veidi hiljem päästis ta samuti uppumisest ühe täiskasvanud isiku; üldse võlgnevad seitse inimest Jonnyle tänu, et nad pole uppunud. Kõige huvitavam on kahtlemata ühe enesetapja päästmine viimasel silmapilgul; see lugu, mis mõne aja eest aset leidis, kõlab nagu väike romaani. Kriminaalametnik, kelle hoole all on Jonny ja kes temaga töötab, kõndis kord koeraga linnapargis. Korruga jooksis koer suure rutuga pargi tagumisse ossa, ametnik läks nii kiirelt kui võimalik järele. Keege meesterahvas oli ennast madala oksa külge üles poonud. Koer jooksis enesetapja juure ja hüppas üles, et nõõri katki hammustada. Nagu pärast selgus, hüppas koer umbes nelikümmend korda üles, enne kui tal läks korda nõõri läbi hammustada. Mees kukkus maha ja koer hakkas haukuma, et ametnikku appi kutsuda. Kui viimane kohale jõudis, oli enesetapja juba meelemärkusele tulnud — ta värises üle terve keha, nähtavasti tuli temale alles siis, pärast päästmist, tõsine surmahirm peale. See hirm osutus igatahes suuremaks kui soov surra ja surmakandidaat loobus mõttest vabaturma minna. Praegu on mees Chicago lähedal omavalitsusteenistuses ja ei jõua küllalt oma saatust tänada, kes veel viimasel silmapilgul saatis kohale targa koera.

Paari kuu eest leidis aset järgmine lugu, mis kõige põltsikumalt näib, kui

hästi, osavasti ja kavalasti töötab Jonny, kus seda on vaja. Kord tungiti öösel ühe Chicago kõrvaltänaval kellegi möödamineja kallale. Õnneks olid politseiametnikud lähedal, kes appihüüdmiste peale kohale ruttasid. Jonny abil, kes ka ühes ametnikkudega viibis patrullimisel, võeti üks kallaletungijatest kinni, kuna teistel õnnestus põgeneda. Oli algusest peale selge, et kinnivõetu oma kaasabilisi ja -süüdlasi ei anna välja, mistõttu ei saadud midagi peale hakata vahi alla võetud kurjategijaga. Siis tuli politseiinspektor M. algupärasele mõttele, mis ka tõesti osutus praktiliseks ja tagajärgiandvaks. Otsustati nimelt kinnivõetud kurjategijat vabastada, kuid tema jälile saata Jonny. Arvati nimelt, et kurjategija, kes öösel ja ärritatud olekus muidugi politseikoera lähemalt ei silmitsenud, ei pannud hästi tähele koera eritundemärke ja seetõttu ei suuda ära tunda teda jälgivas koeras vana politseikoera. Jonny täitis temale pandud lootusi suurepäraselt ja tegi rohkem kui keegi suutis arvata. Nimelt vabastati kurjategija; tema järgi jooksis Jonny, kellel korda läks lühikese aja jooksul saada vabastatu sõbraks. Peab küll tunnistama, et see on trikk, millega küll harva koer on hakkama saanud, ja et Jonnyl on nähtavasti suur näitleja anne. Olgu, kuidas ta on, igatahes olid kurjategija ja Jonny paar tundi pärast esimese vabanemist vanglast suured sõbrad, nagu konstateerisid kriminaalametnikud suure rahuldusega. Inspektor M. ennustused läksid täiel määral täide. Kurjategija kartis muidugi esialgu, et teda jälgivad kriminaalametnikud, mistõttu ta ei julenud astuda ühendusse oma sõpradega ja kaasabilistega. Jonny elas kõik see aeg oma uue peremehe juures ja ei lahkunud temast minutikski. Kurjategija ei teadnud muidugi aimata, kes on Jonny ja et politsei on tema jälil rohkem kui kunagi varem. Kolmandal päeval, kui kurjategija oli kindlasti veendunud selles, et kriminaalametnikud enam tema jälil ei ole, riskeeris tema astuda ühendusse oma sõpradega. Tarvitades kõiki ettevaatusabinõusid, läks ta ühe eeslinna baari, mis oli alati kohtamiskohaks temale ja tema sõpradele. Sellest silmapilgust peale muutus Jonny hoopis teiseks, nagu pärast jutustas kurjategija ise. Kui sõbrad kõige elavamalt juttu ajasid ja „rumala politsei“ üle nalja heitsid, jooksis Jonny, kellele

keegi tähelepanu ei pööranud, salaja baarist tänavale. Kui kurjategija veidi hiljem koera otsis, imestus ta väga, et truu koer korruga on kadunud, paha aimata ei teadnud muidugi keegi, ei koera „pere-mees“ ega tema abilised. Jonny jooksis otsemat teed politseisse ja andis oma alalisele saatjale-ametnikule märku, et vaja on kaasa tulla. Jälleenägemise rõõm politseis oli muidugi suur, sest hakati juba kartma, et koeraga on midagi juhtunud: võis arvata, et keegi areteeritu kaaslas-

test, kes põgeneda suutis, on siiski kuidagi koera ära tunnud ja et koer selle tagajärjel muidugi otsekohe hukati. Ametnikud ruttasid Jonnyga välja, kes neid baari viis. Peab ütleva, et baaris ei olnud jälleenägemise rõõm sugugi suur: liig hilja sai kurjategija aru, et tema „truu koer“, kellega ta veelgi uhkustas oma sõprade ees, seisab politseiteenistuses. Politseil läks korda areteerida kõiki kalalätungimisest osavõtjaid.

L. P.

Alaealiste vastutusvõimest.

M. Morrison.

N. s. § 91. järgi ei saa kohus karistada süüdlast kuriteo või üleastumise eest, kui süütegu pole tõestatud ehk kui süüteos või karistatavas kavatsuses ei saa pidada süüdlast süüdivaks. N. s. § 92. on loetud üles põhjused, millede olemasolul ei saa süüdlast pidada süüdivaks. Need põhjused on kaebealuse täieline süütus selles teos, mille tagajärjeks oli kuritegu, alaeasus sarnases astmes, kus kaebealune veel ei võinud aru saada oma teo iseloomust, nõdrameelsus või langetõbi, mis võisid kaebealuse viia meelenüriduse või mäluvõime kaotusse, kogemata või pettuse tagajärjel ettetulnud eksitus ning tugevama ja ülepääsematu jõu sund ja hädakaitse seisukord. Nimetatud asjaoludest võiks pidada mittesüüdivateks vaid alaeasust, nõdrameelsust ja eksitust, mis eraldavad isiku arusaamise. See seisukoht leiab kinnitust ka sellekohastes vene senati seletustes.

Rhk. tr. s. § 10. p. 2. järgi ei arvata süütegeid süüdivateks, kui need on pandud toime alaealiste poolt kuni 10 aasta vanaduseni. Alaealiste vanaduse järke n. s. ja rhk. tr. s. järgi silmitsedes, tuleb nähtavale kirju pilt. N. s. jagab noorte kurjategijate ea kolme järku: kuni 10, kuni 17 ja kuni 21 eluaastani ja karistuste määramisel 10—14 eluaastani ehk peale selle. Rhk. tr. s. jagab noorte eluea süüdivuse määramisel ainult kahte järku: kuni 10 ja 17 eluaastani, karistuste määramisel aga kolme, kusjuures karistuste määramise viis ei lange kokku üldkohtute sellekohaste õigustega.

Piirdume seekord üksi noorte vastutusvõime ja neile karistuste määramise-

ga kuni 17. eluaastani, kuna selle eaga on ühenduses ka igasugune tegevus, nimelt koloniidesse paigutamine ja selle paigutamise ühenduses olevad noorte kurjategijate eraldamisvõimalused politseile. Siin juures tuleb aga tähendada, et meie n. s., rhk. tr. s. ja u. n. s. käsivad seda ala kahest seisukohast süüdivuse kindlakstegemisel, pidada kinni mitte üksi vanadusest, vaid ka kuriteo suurusest. Kuna kuriteo koosseisu kindlakstegemisel on seadusega kohtutele pandud kohustus peale igakord kaebealuse süüdivuse küsimuse eelotsustada, siis ilmub see tarvidus iseäranis nähtavale noorte juures, kuna need ju mittesüüdivusele igatahes lähemal täiskasvanutest.

Nagu nimetatud, vabastavad nii rhk. tr. s., n. s., u. n. s. ja meie uue karistusseadustiku eelnõu alaealised kuni 10 eluaastani toimepandud kuritegude ja süütegude puhul kohtu poolt karistusest hoopis ja neid vanemate ega eestkostjate hoole alla ei anta, ei paigutata neid ka kasvatusmajja. Aluseks on siin väide, et sarnases eas ei või olla kõnet alaealise süüdivusest, tema on vastutusvõimeks veel liig noor. Juba vene seaduste maksvuse ajal on aastakümnete jooksul sellele juhitud tähelepanu, et kõigest 10-aastane vanadus osutub noorte mittesüüdivateks tunnistamisel liig väikeseks. Sealjuures soovitati alati, et seda aega tuleks kõrgendada, sest meie ilmastu ja looduse olud ei lase noori kuni 10-aastani niivõrd arenedada, et, näit., juba 11. eluaastal võiks noore süüdivust kindlasti jaatavalt otsustada. Seda püüet süüdivuse küsimuse otsustamisel aastatega kõrgendada on meie

uus karistusseadustik tähele pannud ja aastaid (§ 40) kuni 12. kõrgendanud, kuid sealjuures lahtiseks jätnud küsimuse, kas kuuluvad alaealised kuni 12. eluaastani siiski eeluurimisele. Peaks see nii olema, et nende suhtes eeluurimist siiski tuleb toimetada, mida kohus niikuinii lõpetab, siis peaks siin politseile vaba olema üks osa kasvatuse alalt, kus ta alaealiste kohta tõstetud kaebuste puhul võib eeluurijana ikkagi tegutseda sellele viisile omaste võtete ja eesmärkidega.

Selgusetuks, isegi segaseks läheb maksvate seaduste seisukoht süüdivuse kindlakstegemisel ja karistuste määramisel noorte kohta 10—17. eluaastani, kus valitsevad silmnähtavalt lahkkelid rahukohtutele ja üldkohtutele alluvates asjades. Selles eas nõuab n. s. süüdivuse küsimuse eelotsustamist, rihk. tr. s. ei nõua seda. Seda ei nõua rahukohtult ka kr. kp. s., kuid raske on eeldada, kuidas siin süüdivuse küsimusest üle saadakse, olgugi see vanadus 10—17. eluaastani ehk 14—17. eluaastani. Küsimuse otsustamist meil on ehk omalt poolt lihtsustanud asjaolu, et veneaegsed tõkkeabinõud, nagu kloostritesse määramised j. t., on langenud ära ja tarvilusel on üksi koloniisse määramised, kus karistused poolkaristava, poolkasvatava iseloomuga. Kuni 14. eluaastani aitakse noored vanemate või eestkostjate hoole alla ehk paigutatakse nad parandusmajja. 14. kuni 17. eluaastani paigutatakse nad parandusmajja, vangimaja iseärasesse ruumidesse ehk koloniisse, kus need olemas. Samaselt kõneleb ka u. n. s. § 41, mille järgi neid sinna võib paigutada kuni üheks aastaks kasvatusliste eesmärkidega. Süüdivuse küsimuse otsustamist siin rahukohtunikudelt ei nõuta ja nad võivad kahtlastel kordadel seda arvata väliste tunnuste järele, kus süüaluste kuritegevus muutunud nende juures käsitööks või sissetulekuallikaks, kus noorte juures näha halbu kombelisi kalduvusi ehk kus süüteo eest karistus pole väiksem vangistusest. Nende tunnuste olemasolul võib noori määrata parandusmajja, nende puudumisel karistust määrata pooles suuruses. Rahukohtunikudel on õigus neid siiski mitte karistuse alla saata ja neid anda vanemate või teiste usaldusväärsete isikute, kes seks avaldavad soovi, vastutava järelevalve alla.

On kord noorte süüdivus 10—17. eluaastani jaatavas mõttes otsustatud, asen-

datakse karistus neil juhtumitel, kus see ühenduses kõikide õiguste ja iseärase õiguste kaotamisega ja kus vangistus nähtud ette, koloniisse määramisega 2—5 aastani (n. s. §§ 17. ja 30. p. I ja II), parandavate karistuste määramisel ühest kuust kuni ühe aastani. Kuritegude eest, millede karistuseks vangistus ühes õiguste kitsendusega, antakse neid vanemate või eestkostjate järelevalve alla, n. s. § 30. p. 4. põhjal. On süüteo eest määratav karistus õiguste kitsendusega (n. s. § 30. p. 5) ehk kui leitakse, et kuritegu sündinud noore kuritegevusse kalduvuse tagajärjel, paigutatakse ta koloniisse. Alaealisi 14—17. eluaastani, kes pannud toime raske kuriteo, millele nähtud ette kaekohtuline karistus, võib mõista vangistuse karistuse alla 3 aastast 12 aastani (n. s. § 139) ühes poliitiliste ja perekondliste õiguste kaotamisega, olgugi mitte täiel määral. Alaealiste andmine politsei valve alla on tekitanud omal ajal väga palju vaielusi, sest valve alla andmist on peetud pärast pikaajalist vangistust iseäranis raskeks.

Kuritegude eest, milledele nähtud ette karistused mitte alla vangistust mõnede iseärase õiguste ja eesõiguste kaotamisega (n. s. § 30. p. 2), kui ka vähemate süütegude puhul määratakse noortele süüdlastele karistusi 2- ehk 3-astmelise lühendusega, kusjuures vangikaristust võib asendada noorte koloniisse määramisega kuni 18. eluaastani ehk vangimaja selleks määratud iseärasesse ruumidesse, kus need olemas. Neid noori aga, kellele määratud ainult paranduskaristused, ei saa anda politsei valve alla (n. s. § 140).

Mööda minnes olgu tähendatud nendele vastoludele, mis aegamööda meie seadusandluses tulevad avalikuks. Nii võib uue karistusseadustiku § 55. p. 3. järgi parandusasutusse määratud seal kinni pidada kuni nende paranemiseni, igal juhul mitte üle ühe aasta ja mitte kauem, kui kaheksateistkümne-aastaseks saamiseni. Harku kolonii põhikirja (R. T. 40 — 1923. a. § 24) järgi aga võib neid koloniis pidada kuni 17. eluaasta lõpuni ja erandit sellest teha võib valvekommisjon kolonii direktori ettepanekul. Harku kolonii põhikirja järgi võetakse koloniisse vastu peale kohtu poolt sinna mõistetute ja eeluurimise all olevate: 1) vaestelaste varjupaikadest kurikalduvuse pärast välja-

heidetud alaealised, 2) koduta jäänud ning uulitsaellu sattunud alaealised, kui neid sarnase eluviisi pealt tabatakse, mis eeldab kuritegevusele kaldumist, 3) kurjategijate, joomarite ja avalikkude naisterahvaste lapsi, kellest puuduliku kasvatus tagajärjel kuritegevusele kaldumist võib eeldada, ja 4) lapsi, keda vanemad ise nende üleannetute eluviiside pärast koloniasse tahavad anda. Huvitav on selle § märkus, mille järgi alaealiste vastuvõtmise palveid võivad kolonii valvekommisjonile avaldada ka omavalitsuse asutused, politseivõimud, hoolekande-asutused ja eraisikud. Harku koloniasse ei ole aga

viimasel viisil paigutatud kasvandikke olemaski. See tunnistab, et kolonii põhikiri, mis iseenesest hea soodustus ja kerendus kuritegevusele kalduvate poisslaste paigutamiseks, on laiematele hulka-
dele veel tundmatu.

Kus karistumäärad ja alaealiste süüdivuse ehk mittesüüdivuse kindlaksmääramine otsekohe sõltub nende vanadusest, seal selgub, et vanaduse kindlakstegemine peaks juba sündima asjade esialgsel protokolleerimisel, kas perekonnaseisu-ametite sünnitunnistuste või muude usaldusväärsete tõenduste abil.

Laskeriistalubadest.

Senini puudub meil ühtlus laskeriistalubade väljaandmisel. Laskeriistalube annavad välja (R T 13 — 21 a.) prefektid ja abiprefektid. Vabariigi valitsuse poolt 3. juulil 1925. a. vastuvõetud määrus laskeriistade hoidmise, kandmise, nendega kauplemise ja nende valmistamise määruse muutmise kohta (R T 135/136 — 25. a.) annab õiguse ka kaitseleidi ülema korraldusel kaitseleidi maleva pealikutele anda välja laskeriistalube. Tegelik elu on näidanud, et kus ühesuguste asjade otsustamine kuulub kahe asutuse kompetentsi ja kus kummaski asutuses omaette asjaajamine ja talitusviis, seal tuleb alati ebasoovitavaid nähtusi ette.

Politsei poolt väljaantavate laskeriistalubade ja neil registreeritud laskeriistade kohta on maksmas kindel kord ja arvepidamine, kuna aga kaitsemaleva pealikute poolt väljaantavatel laskeriistalubadel registreeritud laskeriistade kohta puudub kindel korraldus. On olnud juhtumeid, kus kaitsemalevlane ostab vastava liikmekaardi ettenäitamisel, mis ühtlasi täidab ka laskeriistaluba aset, en-

dale laskeriista ja hoiab selle kuude viisi registreerimata. Kui nüüd politsei kohut sarnase loata laskeriista pidajaga, siis seletab viimane, et maleva kompanii pealikule on tema oma laskeriista suusõnal registreerinud jne., missugust seletust ka kompanii pealik hiljem tõendab. Kes võib tõendada, et selliste lubadega kauplustest iga päev revolvreid ei osteta, ilma et neid registreeritaks: laskeriistad saabuvad niiviisi mõnikord isegi isikute kätte, kellede kätte laskeriistu ei tohiks anda. Niisama sünnib ka kaitsemalevlaste tunnistustel registreeritud laskeriistadega, kui need on müüdnud edasi või kaotatud, registreeritakse lihtsalt malevlase seletuse järgi laskeriist loalt maha ja asi on korras.

Oleks soovitav, et laskeriistalubade väljaandmine kuuluks ühe asutuse kompetentsi ehk, kui see mõnesugustel põhjustel võimatu, siis vähemalt tuleks korraldada, et kaitsemalevlased oma laskeriistad registreeriks ka vastavates politseiasutustes.

X.

Mõnd kuritegevusest Marokkos.

Tapmisi ja röövimisi tuleb kahjuks ette igaalpool maailmas, nii siis ka Marokkos. Ja et Marokko ikka enam ja enam euroopastub — ka kuritegude ja kurjategijate suhtes — siis on vast ehk ülearune pikemalt peatuda tapmiste, röövimiste ja varguste juures, mis toime pannakse sel-

les Aafrika osas, sest lõppude lõpuks seisab terve vahe selles, et kurjategija nimi pole seal Smith, Lehmann või Novotny, vaid Mohamed Ben Ali. Siiski aga juhtub ka praegu veel Marokkos kuritegusid, mis küll iseenesest ei paku huvi, milledega kaasaskäivad nähtused aga on väga ise-

äralikud ja huvitavad, mistõttu võiks peatuda mõne üksiku kuriteo juures.

Marokko pärismaalaste naised kannavad ka praegu veel loori, nagu seda tegid nende emad ja vanaemad. Türgi mõju pole nähtavasti veel Marokkoni ulatunud. Olgugi, et sellest kombest ja usulisest nõudest lihtrahva seas nii väga kindlasti kinni ei peeta, püsib see komme siiski ja seda austavad väga jõukamad kihid. Põhimõtteliselt ei tohi ikkagi ka praegu veel usklik naine oma nägu näidata võõrale mehele. See on muidugi põhimõte — tegelikult juhtub Marokkos vist sama palju keerulisi armastuseromaane ja abielutruuduse murdmisi kui igalpool maailmas. Kurbmänguni sarnased lood harilikult ei vii, meestel, keda naised petavad, on Marokkos vana ja lihtne meetod tarvitada ebatruu abikaasa karistamiseks: naine pekstakse kord korralikult läbi ja asi on korras. Muidugi tuleb ette ka erandeid, milledest arenevad verised kurbmängud, kus petetud mehe ohvriks langeb ühe või mitme inimese elu.

Niisugune sündmus leidis aset mõne aja eest Derb Chalifi külas, mis asub Casablanca läheduses, kus keegi araablane surnuks pussitas oma armukese, kes talle oli murdnud truudust. *Tapmine sündis kõigile tähelepanematult küla tänaval.* Iseenesest pole see muidugi iseäraline juhtum, sarnaseid lugusid sünnib iga päev maailmas tosinateviisi. Kuid sellel lool on siiski oma iseäraldus, mis terve asja teeb huvitavaks. Nimelt arvavad Marokko pärismaalased, et tapetud armukese verel on iseäraline jõud, on mingisugune maagiline mõju. Vana araablase legend nimelt teab jutustada, et siis, kui naine oma mehe toitu segab tapetud armukese verd, mees kunagi teada ei saa naise armastusest teise meesterahva vastu, naise armulugudest väljaspool kodu. Teiste sõnadega võib niisuguse vere abil meest karistamatult petta nii palju kui süda soovib. Nõidusvereks kutsuvad seetõttu araablased niisugust verd.

Eelpooltõudud tapmisloogu sai kiiresti teatavaks külas ja viimase ümbruskonnas. Nii pea kui sõnum mõrtsukatööst levis, hakkasid inimesed ruttama kuriteo paiga juure. Kõigepealt tormasid sinna arusaadavatel põhjustel naised, kuid nende kannul olid kohe ka mehed, kes halba kartsid, vähemalt halba tulevikku ette nägid. Politseivõimud tõttasid sa-

muti kuriteo toimepanemise kohale, sest ka politsei tunneb muidugi Marokko kombeid, mispärast tuli täita korruga kaks ülesannet: hoolitseda selle eest, et kuriteo paik ei kannataks rahva juurevoolu all kuni tarviliste ülesvõtete, mõõtmiste jne. tegemiseni ja et laipa ei puudutaks keegi. Politseil tuli teha palju tööd, et eemale tõrjuda ligi 2000 naist ja umbes sama palju meest, kes kõik kannatamatusega ootasid laiba ärakoristamist, et saada laiba alt verd. Ei tohi muidugi arvata, et kõik 2000 naist, kes kohale ruttasid, kuulusid sarnaste hulka, kes kavatsesid varem või hiljem oma mehi petta — ei suurema naiste hulga huvi seisis äritegemises. Seda verd võis maha müüa kalli raha eest, sest terve Marokko usub niisuguse vere üliloomulikkusse ja ostjaid sarnasele kallile kraamile leidub seal alati.

Nii pea kui politseivõimud laiba ärakoristasid ja minema läksid, algas traagikoomiline võitlus. Naised ruttasid kõige suurema kiirusega kuriteopaigale vere järgi. Nad aga ei arvestanud kohaletulnud meestega. Viimastele niisugune veri muidugi ei meeldi. Võib olla, nemad ei kartnud just, et nad ise kord kannatavad vere saladusliku mõju all, võib olla tegutsesid nad ainult üldse meeste kasuks — olgu kuidas on, vere ümber tekkis äge lahing meeste ja naiste vahel, nii et võib veel õnnest rääkida, et uusi surmamisi ette ei tulnud. Mehed löid kõigest jõust naisi ja saavutasid lõpuks kui füüsiliselt tugevamad võidu: naised tõrjuti eemale ja kuna üks osa meestest tõstis verega imbutud mulla kaasavõetud kottidesse, kaitses teine osa nende töötegemist kurjaks läinud naiste eest. Nii pea kui tarviline muld oli kottides, panid mehed jooksu, et mulda kuskile kaugemale viia ja hariliku mullaga ära segada, nii et naised enam kätte ei saaks „nõidusverd“. Naised jooksid meeste kannul, olles ikka veel lootuses, saada imetegevast verd. See võidujooks kestis kaunis kaua, lõpuks läks meestel korda põgeneda kalli saagiga: osa meestest hoidis tagasi naisi, kuna teine osa põgenes kottidega kaugemale, et mulda „matta“. Siiski ei annud naised veel lõpulikult alla. Osa neist tõttas tagasi kuriteopaigale, et vaadata, kas siiski pole kogemata kohale jäänud veel pisutki imetegevast mulda. Tõesti leidis veel tapmispaigal natukene verd, mida mehed

heidetud alaealised, 2) koduta jäänud ning uulitsaellu sattunud alaealised, kui neid sarnase eluviisi pealt tabatakse, mis eeldab kuritegevusele kaldumist, 3) kurjategijate, joomarite ja avalikkude naisterahvaste lapsi, kellest puuduliku kasvatus tagajärjel kuritegevusele kaldumist võib eeldada, ja 4) lapsi, keda vanemad ise nende üleannetute eluviiside pärast koloniasse tahavad anda. Huvitav on selle § märkus, mille järgi alaealiste vastuvõtmise palveid võivad kolonii valvekommisjonile avaldada ka omavalitsuse asutused, politseivõimud, hoolekande-asutused ja eraisikud. Harku koloniasse ei ole aga

viimasel viisil paigutatud kasvandikke olemaski. See tunnistab, et kolonii põhikiri, mis iseenesest hea soodustus ja kergendus kuritegevusele kalduvate poisslaste paigutamiseks, on laiematele hulka- dele veel tundmatu.

Kus karistumäärad ja alaealiste süüdivuse ehk mittesüüdivuse kindlaksmääramine otsekohe sõltub nende vanadusest, seal selgub, et vanaduse kindlakstegemine neaks juba sündima asjade esialgsel protokolleerimisel, kas perekonna-seisu-ametite sünnitunnistuste või muude usaldusväärsete tõenduste abil.

Laskeriistalubadest.

Senini puudub meil ühtlus laskeriistalubade väljaandmisel. Laskeriistalube annavad välja (R T 13 — 21 a.) prefektid ja abiprefektid. Vabariigi valitsuse poolt 3. juulil 1925. a. vastuvõetud määrus laskeriistade hoidmise, kandmise, nendega kauplemise ja nende valmistamise määruse muutmise kohta (R T 135/136 — 25. a.) annab õiguse ka kaitseliidu ülema korraldusel kaitseliidu maleva pealikutele anda välja laskeriistalube. Tegelik elu on näidanud, et kus ühesuguste asjade otsustamine kuulub kahe asutuse kompetentsi ja kus kummaski asutuse omaette asjaajamine ja talitusviis, seal tuleb alati ebasoovitavaid nähtusi ette.

Politsei poolt väljaantavate laskeriistalubade ja neil registreeritud laskeriistade kohta on maksmas kindel kord ja arvepidamine, kuna aga kaitsemaleva pealikute poolt väljaantavatel laskeriistalubadel registreeritud laskeriistade kohta puudub kindel korraldus. On olnud juhtumeid, kus kaitsemalevlane ostab vastava liikmekaardi ettenäitamisel, mis ühtlasi täidab ka laskeriistaluba aset, en-

dale laskeriista ja hoiab selle kuude viisi registreerimata. Kui nüüd politsei kohutub sarnase loata laskeriista pidajaga, siis seletab viimane, et maleva kompanii pealikule on tema oma laskeriista suusõnal registreerinud jne., missugust seletust ka kompanii pealik hiljem tõendab. Kes võib tõendada, et selliste lubadega kauplustest iga päev revolvreid ei osteta, ilma et neid registreeritaks; laskeriistad saabuvad niiviisi mõnikord isegi isikute kätte, kellede kätte laskeriistu ei tohiks anda. Niisama sünnib ka kaitsemalevlaste tunnistustel registreeritud laskeriistadega, kui need on müüdnud edasi või kaotatud, registreeritakse lihtsalt malevlase seletuse järgi laskeriist loalt maha ja asi on korras.

Oleks soovitatav, et laskeriistalubade väljaandmine kuuluks ühe asutuse kompetentsi ehk, kui see mõnesugustel põhjustel võimatu, siis vähemalt tuleks korraldada, et kaitsemalevlased oma laskeriistad registreeriks ka vastavates politseiasutustes.

X.

Mõnd kuritegevusest Marokkos.

Tapmisi ja röövimisi tuleb kahjuks ette igalpool maailmas, nii siis ka Marokkos. Ja et Marokko ikka enam ja enam euroopastub — ka kuritegude ja kurjategijate suhtes — siis on vast ehk ülearune pikemalt peatuda tapmiste, röövimiste ja varguste juures, mis toime pannakse sel-

les Aafrika osas, sest lõppude lõpuks seisab terve vahe selles, et kurjategija nimi pole seal Smith, Lehmann või Novotny, vaid Mohamed Ben Ali. Siiski aga juhtub ka praegu veel Marokkos kuritegusid, mis küll iseenesest ei paku huvi, milledega kaasaskäivad nähtused aga on väga ise-

äralikud ja huvitavad, mistõttu võiks peatuda mõne üksiku kuriteo juures.

Marokko pärismaalaste naised kannavad ka praegu veel loori, nagu seda tegid nende emad ja vanaemad. Türgi mõju pole nähtavasti veel Marokkoni ulatunud. Olgugi, et sellest kombest ja usulisest nõudest lihtrahva seas nii väga kindlasti kinni ei peeta, püsib see komme siiski ja seda austavad väga jõukamad kihid. Põhimõtteliselt ei tohi ikkagi ka praegu veel usklik naine oma nägu näidata võõrale mehele. See on muidugi põhimõte — tegelikult juhtub Marokkos vist sama palju keerulisi armastuseromaane ja abielutruuduse murdmisi kui igalpool maailmas. Kurbmänguni sarnased lood harilikult ei vii, meestel, keda naised petavad, on Marokkos vana ja lihtne meetod tarvitada ebatruu abikaasa karistamiseks: naine pekstakse kord korralikult läbi ja asi on korras. Muidugi tuleb ette ka erandeid, milledest arenevad verised kurbmängud, kus petatud mehe ohvriks langeb ühe või mitme inimese elu.

Niisugune sündmus leidis aset mõne aja eest Derb Chalifi külas, mis asub Casablanca läheduses, kus keegi araablane surnuks pussitas oma armukese, kes talle oli murdnud truudust. Tapmine sündis kõigile tähelepanematult küla tänaval. Iseenesest pole see muidugi iseäraline juhtum, sarnaseid lugusid sünnib iga päev maailmas tosinateviisi. Kuid sellel lool on siiski oma iseäraldus, mis terve asja teeb huvitavaks. Nimelt arvavad Marokko pärismaalased, et tapetud armukese verel on iseäraline jõud, on mingisugune maagiline mõju. Vana araablase legend nimelt teab jutustada, et siis, kui naine oma mehe toitu segab tapetud armukese verd, mees kunagi teada ei saa naise armastusest teise meesterahva vastu, naise armulugudest väljaspool kodu. Teiste sõnadega võib niisuguse vere abil meest karistamatult petta nii palju kui süda soovib. Nõidusvereks kutsuvad seetõttu araablased niisugust verd.

Eelpooltoodud tapmisloogu sai kiiresti teatavaks külas ja viimase ümbruskonnas. Nii pea kui sõnum mõrtsukatööst levis, hakkasid inimesed ruttama kuriteo paiga juure. Kõigepealt tormasid sinna arusaadavatel põhjustel naised, kuid nende kannul olid kohe ka mehed, kes halba kartsid, vähemalt halba tulevikku ette nägid. Politseivõimud tõttasid sa-

muti kuriteo toimepanemise kohale, sest ka politsei tunneb muidugi Marokko kombeid, mispärast tuli täita korraga kaks ülesannet: hoolitseda selle eest, et kuriteo paik ei kannataks rahva juurevoolu all kuni tarviliste ülesvõtete, mõõtmiste jne. tegemiseni ja et laipa ei puudutaks keegi. Politseil tuli teha palju tööd, et eemale tõrjuda ligi 2000 naist ja umbes sama palju meest, kes kõik kannatamatu-sega ootasid laiba ärakoristamist, et saada laiba alt verd. Ei tohi muidugi arvata, et kõik 2000 naist, kes kohale ruttasid, kuulusid sarnaste hulka, kes kavatsesid varem või hiljem oma mehi petta — ei suurema naiste hulga huvi seisis äritegemises. Seda verd võis maha müüa kalli raha eest, sest terve Marokko usub niisuguse vere üliloomulikku jõusse ja ostjaid sarnasele kallile kraamile leidub seal alati.

Nii pea kui politseivõimud laiba ärakoristasid ja minema läksid, algas traagikoomiline võitlus. Naised ruttasid kõige suurema kiirusega kuriteopaigale vere järgi. Nad aga ei arvestanud kohaletulnud meestega. Viimastele niisugune veri muidugi ei meeldi. Võib olla, nemad ei kartnud just, et nad ise kord kannatavad verē saladusliku mõju all, võib olla tegutsesid nad ainult üldse meeste kasuks — olgu kuidas on, vere ümber tekkis äge lahing meeste ja naiste vahel, nii et võib veel õnnest rääkida, et uusi surmamisi ette ei tulnud. Mehed löid kõigest jõust naisi ja saavutasid lõpuks kui füüsiliselt tugevamad võidu: naised tõrjuti eemale ja kuna üks osa meestest tõstis verega imbutud mulla kaasavõetud kottidesse, kaitses teine osa nende töötegemist kurjaks läinud naiste eest. Nii pea kui tarviline muld oli kottides, panid mehed jooksu, et mulda kuskile kaugemale viia ja hariliku mullaga ära segada, nii et naised enam kätte ei saaks „nõidusverd“. Naised jooksid meeste kannul, olles ikka veel lootuses, saada imetegevat verd. See võidujooks kestis kaunis kaua, lõpuks läks meestel korda põgeneda kalli saagiga: osa meestest hoidis tagasi naisi, kuna teine osa põgenes kottidega kaugemale, et mulda „matta“. Siiski ei annud naised veel lõpulikult alla. Osa neist tõttas tagasi kuriteopaigale, et vaadata, kas siiski pole kogemata kohale jäänud veel pisutki imetegevat mulda. Tõesti leidis veel tapmispaigal natukene verd, mida mehed

suure kiirusega nähtavasti tähele ei pannud. Ülejäänud mulla pärast aga algas uus lahing: seekord juba naiste eneste vahel, kes nii tugevasti läksid üksteisega tülli, et politsei ei suutnud neid lahutada harilikude abinõudega. Kohale toodi tuletõrjujad, kes suure tuletõrjepritsi abil ainult suutsid naisi sundida kohalt lahku- ma. Ühes sellega aga muutus terve lahingualune plats suureks veeloiguks, kus oli võimata veel leida verd. Naistel ei jäänud siis lõpuks enam muud üle kui kurvas tujus minna koju, kus neid juba ootasid nende mehed. Mis edasi kodu sündis, võib juba ette aimata, ajalehed sellest enam ei kõnele.

Ühes teises külas elas keegi araablasest abielupaar ühes viieaastase pojaga. Perekind elab rahus ja kõik oli korras kuni ajani, mil külla tuli keegi ilus võõras. Viimane hakkas naist armastama ja ka sellele meeldis võõras. Asi läks varsti nii kaugele, et naine jättis maha mehe ja poja ja läks võõra juure. Kuid see ei kestnud kaua. Naine hakkas varstigi igatsust tundma oma mehe ja poja järgi ja lahkus võõrast meesterahvast, et tagasi koju minna oma perekonna juure. Mees võttis hea meelega oma naise jälle vastu. Sel viisil petetud võõras aga oli äärmiselt vihane ja ta lubas halastamatult naisele kätte maksta. Kõige paremaks ja mõjuvamaks kättemaksmise viisiks näis tal olevat noore poja röövimine. Kui laps kord vanemate käsul välja läks, et poest midagi tuua, kasutas võõras juhtumist ja varastas lapse. Laps ei ilmunud enam koju tagasi, kõik otsimised jäid tagajärjeks, petetud armastaja oli kätte maksnud.

Sama päeva õhtul läks üks vana araablanna üle küla juures oleva põllu ja kuulis korraka mingisugust imelikku häält. Näis nagu oleks häält tulnud maa alt. Naine jäi kuulutama: polnud enam mingit kahtlust, kuskilt maa alt kostis imelik häält. Naine vaatas ringi: põld oli tühi, ühtki inimese hinge polnud ümbuskonnas näha. Häält aga kostis edasi ja nähtavasti üsna ligidalt. Nüüd oli vanale naisterahvale asi selge. Tal polnud enam mingit kahtlust: teda kutsus „Shitan“ (kurat). Suure hirmuga pani vanakene jooksu. Kui lugu oleks sündinud mõnikümme aastat tagasi, oleks naine kahtlemata jooksnud kellegi püha mehe. n. n. „Marabu“ või „Mokkademi“ juure,

et aga asi sündis 1929. a., siis ruttas naine politseisse. Mitmed politseinikud läksid ühes naisega tagasi põllule, et kurja „Shitani“ vastu sõidida. Varsti leiti käik maa alla, kust kostsid need imelikud ja hirmsad hääled. Tegemist oli ühe vana kaevuga, kust varstigi välja tõmmati noor poisikene, kes pealegi õige halvasti lõhnas. Poiss jutustas, et keegi kuri meesterahvas olevat teda visanud sellesse vanasse kaevu. Lapsega ei juhtunud seejuures midagi, sest kaevu põhi oli kaetud kõiksuguse rohuga ja mitme looma raisaga. Muidugi oli poiss sama, keda võõras varastas enne lõunat kättemaksu tuhinas. Laps viidi tagasi vanemate juure, kuna armastajale määrati hiljem üks aasta vangistust. Mees ei mõtelnudki peale kuriteo kordasaatmist põgeneda, olles väga kindel selles, et last ei leita ja et tema sureb vanas kaevus, kusjuures keegi ei tee kunagi kindlaks tapjat.

Sarnaseid lugusid võiks tuua veel palju. Et mitte ainult lihtrahvas pole ebausklik, vaid ka haritud inimesed Marokkos, tõendab umbes kuu aja eest asetleidnud juhtum, kus lapsed leidsid mängu ajal ühel tühjal ehituskruundil inimese jala. Asjast teatati politseile, kes hakkas otsima teisi kehaosi. Vaatamata kõikidele otsimistele ei läinud korda leida midagi peale jala. Kohtuarst tegi veel kindlaks, et tegemist on meesterahva jalaga ja et selle lõikamine inimkehast on sündinud suure asjatundlikkusega. Muidugi oli terve linn, kus see lugu sündis, ärevil. Järgmisel päeval läks korda asja selgitada. Süüalused — üks tuntud linna arst ja üks araablane — ilmusid ise politseisse ja andsid oma „kuriteo“ üles. Araablase vennal tuli maha võtta jalg. Kui operatsioon oli läbi, palus araablane arsti temale anda mahalõigatud jalg. Milleks tema jalga vajas, ei tea, kuid nähtavasti on siin tegemist jällegi mingisuguse ebausuga, olgu- gi, et siin oli tegemist intelligentse inimesega. Arst andiski jala palujale. Viimane läks, venna jalg kaenla all, koju. Teel tuli aga korraka mõte: mis mina teen jalaga ja kus mina selle panen. Mees mõtles ja mõtles ja tuli lõpuks otsusele, et pole teha midagi, jalg tuleb ära visata. Minnes ühest ehituskruundist mööda, viskas araablane suurima südamerahuga jala üle aia platsile. See jalg siis tekitaski järgmisel päeval ennekuulmatut ärevust väikeses linnas. A. B.

Käsipalli võistlused pealinna politseis.

Tallinna politsei spordiring korraldas 10. kuni 21. aprillini k. a. E. S. S. „Kalevi“ võimlas jaoskondade vahelisi võistlusi korv- ja võrkpallis ning ping-pongi võistlusi prefektuuri ruumes. Käesolevad jõukatsumised olid kõigiti huvitavad korralduse ja osavõtjate arvu poolest. Korv- ja võrkpalli võistluste võitjad meeskonnad omandasid rändauhindu, mida neil kaitsta tuleb vastava statuudi alusel. Ping-pongis jagati individuaal-auhindu kolmele esimesele. Huvitav oli naisametnikkude osavõtmine ping-pongi mängus, kes kaunilt sooritasid oma võite. Seega on politseipere õrnem sugu esmarkordselt võtnud osa avalikest võistlustest, mida ta peab jätkama suvel murutõnise mängu näol.

Võrkpallis tuli võitjaks Tallinna politsei kuues jaoskond, koosseisus: Vilho, Sihv, Margus, Eller, Kaasik ja Ehrlich; teiseks tuli politsei ratsareserv ja kolmandaks prefektuuri meeskond.

Korvpallimängus võitis politsei ratsareserv, koosseisus: Zupsmann, Soosaar, Ausmann, Torbek ja Bomm; teiseks tuli politsei kuues jaoskond ja kolmandaks — politsei teine jaoskond.

Ping-pongis naisametnikkudele saavutas esimese koha prl. M. Soonike, teise prl. L. Ernst ja kolmanda pr. Lill. Ping-pongis meesametnikkudele tuli esikohale P. Steinberg, teiseks A. Hütt ja kolmandaks R. Klumberg.

R. K.

Ametlik osa.

Politsei peavalitsuse poolt on antud luba laskemoonaga kauplemiseks Kaubanduse A./S. Hüppler & Ko-le — Tallinnas, S. Tartu mnt. nr. 45, maksvusega 16. aprillini 1930. a.

Politseidirektori määrusega on tühistatud Tapal elutseva Tõnis Tõnise p. Metusa laskeriista hoidmise ja kandmise luba.

Politsei peavalitsuses on registreeritud:

1) Ajakiri „Juut“, hakkab ilmuma Tallinnas, üks kord nädalas; väljaandja ja vastutav toimetaja — Augustin Jakobi p. Orr. „Juut“ trükitakse Tallinnas, Talliku trükikojas.

2) Ajaleht „Наша Жизнь“, hakkab ilmuma Petseris, üks kord nädalas; väljaandja ja vastutav toimetaja — Nikolai Peetri p. Piller. „Наша Жизнь“ trükitakse Võrus, V. Pohlaku trükikojas.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

K a j a k, Amalie Johani tütar, välja antud Raudteepolitsei ülemalt 27. 1. 20 a. nr. 6743. (20534)

L e h t m e t s, H., välja antud Liigvalla vallavalitsusest 5. 7. 20 a. nr. 451. (20722)

R o h u s a a r, M., välja antud Ambla vallavalitsusest nr. 1066. (20725)

M a r k u s, E., välja antud Nõmküla vallavalitsusest 6. 9. 27 a. nr. 122. (20726)

M i k k i n, J., välja antud Nõmküla vallavalitsusest 17. 2. 20 a. nr. 595. (20728)

O o l u, M., välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 1. 3. 20 a. nr. 8549. (20729)

K l e v e r s, A., välja antud Nõmküla vallavalitsusest 2. 10. 21 a. nr. 1161. (20730)

B r u n b u c h, Ed., välja antud Lehtse vallavalitsusest 10. 4. 22 a. nr. 67. (20731)

U i j a s, P., välja antud Einmani vallavalitsusest 15. 7. 20 a. nr. 933. (20732)

T o h v e r, K., välja antud Ambla vallavalitsusest 16. 2. 27 a. nr. 1269. (20733)

S t e i n b e r g, Ain, välja antud Nõmküla vallavalitsusest 12. 6. 26 a. nr. 60. (20734)

- Kõlu, A., välja antud Lehtse vallavalitsusest 12. 1. 20 a. nr. 389. (20735)
- Broock, Pauliine, välja antud Tallinna linna pol. 4. jaoskonna ülemalt 7. 6. 22 a. nr. 17826. (20829)
- Toom, Anton, välja antud Harku vallavalitsusest 19. 2. 24 a. nr. 426. (20831)
- Pukk, Nikolai, välja antud Vana-Tänasilmalla vallavalitsusest 10. 7. 25 a. nr. 69. (20832)
- Amburg, Alma, välja antud Tallinna linna 5. jaoskonna politseikomissariilt 14. 2. 28 a. nr. 1858. (20833)
- Kullmann, Eduard, välja antud Tallinna linna 3. jaoskonna politseikomissariilt 11. 8. 27 a. nr. 643. (20834)
- Pork, Anna, välja antud Tallinna linna politsei 2. jaoskonna ülemalt 15. 5. 25 a. nr. 1569. (20835)
- Käsperson, Rudolf, välja antud Harku vallavalitsusest 30. 9. 26 a. nr. 163. (20840)
- Suster, Anna, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 28. 1. 25 a. nr. 281. (20841)
- Jehé, Renate, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 1058. (20842)
- Klotzmann, Johannes, välja antud Tallinna linna politsei 6. jaoskonna ülemalt 19. 12. 19 a. nr. 3762. (20843)
- Luur, Aleksander, välja antud Tallinna linna 5. jaoskonna politseikomissariilt 7. 3. 28 a. nr. 1978. (20845)
- Preikop Karl, ajutine tunnistus ja isikutunnistus nr. 194, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 12. 8. 22 a. (20846)
- Tamm, Oskar, ajutine tunnistus nr. 276, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 31. 8. 21 a. nr. 276. (20847)
- Iaasner, Tiiu, välja antud Vardi vallavalitsusest 16. 12. 19 a. nr. 299. (20849)
- Lee, Minna, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 5. 12. 19 a. nr. 1876. (20850)
- Mänd, Tiina, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 2391. (20851)
- Juder, Jaak, välja antud Tallinna linna politsei ülemalt 27. 2. 21 a. nr. 13666. (20852)
- Adermann, Elviine, välja antud Tallinna linna politsei 1. jaoskonna ülemalt 26. 11. 19 a. nr. 846. (20853)
- Sisask, Stefan, välja antud Tallinna linna politsei 4. jaoskonna ülemalt 30. 1. 23 a. nr. 389. (20854)
- Grauberg, Aurelie, välja antud Tallinna linna politsei 3. jaoskonna ülemalt 21. 6. 24 a. nr. 4280. (20855)
- Kirt, Julie, välja antud Tallinna linna politsei 5. jaoskonna ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 2462. (20856)
- Meos, Karl Peetri poeg, välja antud Ropka vallavalitsusest 22. 11. 27 a. nr. 468. (20933)
- Näkk, Oskar Johani poeg, välja antud Krüüdneri vallavalitsusest 30. 12. 21 a. nr. 635. (20934)
- Tiits, Aliide Hendriku t., v. a. Krüüdneri vallaval. 9. 1. 20 a. nr. 233. (20934)
- Furman, August Siimoni p., v. a. Vana-Kuuste vallaval. 4. 1. 20 a. nr. 469. (20935)
- Kitsel, Oskar-Eduard Kusta p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 11. 5. 1922 a. nr. 11684. (20936)
- Reinot (Reinhart), Helene Jaani t., v. a. Haaslava vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 620. (20936)
- Remmet, Johan Mardi p., v. a. Kavastu vallaval. 17. 3. 26 a. nr. 655. (20937)
- Raudjalg, Ida Jaani t., v. a. Aakre vallaval. 23. 2. 20 a. nr. 536. (20937)
- Pilv, Kusta Adami p., v. a. Ropka vallaval. (20938)
- Barbits, Elmar Jaani p., v. a. Kudina vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 15. (20939)
- Straus, Kristiine Johani t., v. a. Ingliste vallaval. 8. 12. 19 a. nr. 17. (20939)
- Songisepp, Ella Hendriku t., v. a. Laeva vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 469. (20940)
- Müllerson, August Tõnu p., v. a. Laeva vallaval. 7. 9. 23 a. nr. 78. (20940)
- Priks, Adele Juliuse t., v. a. Vaimastvere vallaval. 23. 1. 20 a. nr. 282. (20940)
- Tarik, Liisa Leena t., v. a. Krüüdneri vallaval. 12. 7. 22 a. nr. 808. (20941)
- Kirsch, Meinhard Johannese p., v. a. Vaimastvere vallaval. 2. 5. 25 a. nr. 65. (20942)
- Tamm, Gustav Jüri p., v. a. Vaimastvere vallaval. 13. 4. 21 a. nr. 578. (20942)
- Märs, Hans Jüri p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 1921 a. nr. 1494. (20943)
- Ossep, Mihkel-Eduard Anne p., v. a. Haaslava vallaval. 8. 1. 20 a. nr. 341. (20943)

- V a h i, Liide Johani t., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 73. (20943)
- P a r v e, Elmar Hendriku p., v. a. Luunja vallaval. 27. 9. 21 a. nr. 689. (20944)
- S a a v o, Kristjan Jaani p., v. a. Luunja vallaval. 28. 5. 24 a. nr. 24. (20944)
- P e i k e r, Salme Johani t., v. a. Luunja vallaval. 18. 1. 20 a. nr. 416. (20944)
- K i t s, Paul Karli p., v. a. Luunja vallaval. 19. 10. 28 a. nr. 61. (20944)
- K i e s e l, Eduard Joosepi p., v. a. Kaarepere vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 84. (20945)
- O r a v, Richard Heinrichi p., v. a. Kudina vallaval. 24. 12. 23 a. nr. 156. (20946)
- Z e r n a k, Hendrik Jaani p., v. a. Meeksi vallaval. 12. 11. 24 a. nr. 799. (20947)
- H o l s t e r, Minna Karli t., v. a. Meeksi vallaval. 9. 4. 20 a. nr. 972. (20947)
- H e r m s o n, Juuli Hendriku t., v. a. Meeksi vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 518. (20947)
- V a l d s o n, Leena Jüri t., v. a. Tallinna sadama politsei jsk. ülemalt 20. 12. 19 a. nr. 239. (20948)
- P u r r e t, Johannes Mardi p., v. a. Puurmani vallaval. 28. 9. 20 a. nr. 1198. (20948)
- A r u, Ella Iisaku t., v. a. Jõgeva vallaval. 17. 11. 27 a. nr. 138. (20949)
- M ü ü r s e p p, Mathilde Gustavi t., v. a. Jõgeva vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 695. (20949)
- M a l m, Oskar Jüri p., v. a. Jõgeva vallaval. 24. 11. 27 a. nr. 149. (20949)
- P u ü s e m p, Karl Jaani p., v. a. Tähtvere vallaval. 11. 8. 22 a. nr. 992. (20950)
- L e e v o k, Linda Daaveti t., v. a. Tähtvere vallaval. 4. 1. 27 a. nr. 5. (20950)
- H e n d r i k s o n, Emilie Peetri t., v. a. Raadi vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 29. (20951)
- P ü t s e p p (sünd. Arro), Luise Mardi t., v. a. Raadi vallaval. 28. 10. 27 a. nr. 594. (20951)
- M ü ü r s e p p, Ida Joosepi t., v. a. Alatskivi vallaval. 4. 12. 19 a. nr. 460. (20952)
- S a k s o n, Aksel Jaani p., v. a. Kavastu vallaval. 4. 1. 20 a. nr. 759. (20953)
- M ä n n i, Kristjan Hendriku p., v. a. Mäksa vallaval. 30. 12. 21 a. nr. 523. (20954)
- L ü ü d e (sünd. Hansen), Jenny Johani t., v. a. Mäksa vallaval. 23. 11. 20 a. nr. 316. (20954)
- V ä l b a, Aliide Karli t., v. a. Härjanurme vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 274. (20955)
- K a s e, August Jaani p., v. a. Tallinna 1. jsk. politseikomissariilt 8. 2. 27 a. nr. 2650. (20955)
- V a h t, August Jaani p., v. a. Härjanurme vallaval. 18. 11. 25 a. nr. 173. (20955)
- D a n i l o v, Anna Jaani t., v. a. Härjanurme vallaval. 9. 2. 22 a. nr. 654. (20955)
- A n t o n, Anna Hansu t., v. a. Kurista vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 561. (20955)
- S o o n u k, August Jaani p., v. a. Laiuse vallaval. 4. 5. 20 a. nr. 1046. (20956)
- M ä n n i k s o n, Eugenia Theodori t., v. a. Laiuse vallaval. 8. 1. 20 a. nr. 659. (20956)
- E i c h e, Meeta Peetri t., v. a. Laasva vallaval. 12. 12. 24 a. nr. 147. (21007)
- S u n d j a, Aleksander, v. a. Tartu linna 1. jsk. politseikomissariilt 13. 1. 27 a. nr. 1646. (21008)
- S u i t s, Liisa Marguse t., v. a. Tartu linna politsei 3. jsk. ülemalt 13. 1. 20 a. nr. 7296. (21009)
- S i l d, Alfred Joosepi p., v. a. Tallinna 4. jaosk. politseikomissariilt 23. 3. 27 a. nr. 3322. (21010)
- N i e m a n d, Marta Mihkli t., v. a. Vorbuse vallaval. 31. 5. 21 a. nr. 197. (21011)
- I n g e r m a n n, Herman Hansu p., v. a. Tartu linna 2. jaosk. politseikomissariilt 5. 2. 26 a. nr. 6095. (21012)
- P a l e s, Marie Jüri t., v. a. Tartu linna politsei 2. jaosk. ülemalt 3. 1. 20 a. nr. 9144. (21013)
- M ä e s e p p, Benita Jaani t., v. a. Kudina vallaval. 24. 4. 22 a. nr. 1270. (21014)
- U i b o, Julie-Alviine Joh. t., v. a. Tartu linna politsei 1. jaosk. ülemalt 29. 12. 1925 a. nr. 1189. (21015)
- M e o s, Melanie, v. a. Tallinna linna politsei 3. jaosk. ülemalt 19. 8. 24 a. nr. 4638. (21601)
- K o r i k, Julie-Katariina, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 28. 1. 25 a. nr. 344. (21602)
- B i n n e r d o r f, Vilhelmine, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 2. 2. 22 a. nr. 191. (21603)
- R e i t e, Leena, v. a. Tallinna linna politsei 3. jaosk. ülemalt 2. 11. 25 a. nr. 1026. (21604)
- K o o s t, Elviine, v. a. Kohila vallaval. 1920 a. nr. 4957. (21610)
- U d e m a n n, Martha, v. a. Järvakandi vallaval. 27. 8. 24 a. nr. 181. (21615)

- Janson, Otto, v. a. Tallinna 4. jaosk. politseikomissariilt 3. 2. 27 a. nr. 3064. (21605)
- Leov, Ann, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 11. 12. 19 a. nr. 1969. (21606)
- Krünners, Aliide, v. a. Nõmme politsei jaosk. ülemalt 2. 5. 25 a. nr. 1811. (21607)
- Litter, Marie, v. a. Tallinna 2. jaosk. politseikomissariilt 2. 3. 27 a. nr. 2400. (21608)
- Reimets, Evgenie, v. a. Tallinna linna politsei 4. jaosk. ülemalt 7. 1. 19 a. nr. 5742. (21609)
- Lemmikson, Amanda, v. a. Tallinna 2. jaosk. politseikomissariilt 21. 6. 27 a. nr. 384. (21611)
- Spessa, Johan, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 6. 3. 21 a. nr. 2184. (21612)
- Mäekask, Emilie, v. a. Pärnu politsei jaosk. ülemalt 19. 2. 24 a. nr. 827. (21613)
- Nilk, Anna, v. a. Tallinna linna politsei ülemalt 18. 2. 20 a. nr. 10433. (21614)
- Kurem, Aleksander, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 12. 2. 25 a. nr. 824. (21616)
- Borisov, Ksenja, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 11. 4. 21 a. nr. 680. (21617)
- Borisov, Anna, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 5. 3. 20 a. nr. 6746. (21618)
- Kremm, Pauliine, v. a. Tallinna linna politsei ülemalt 1920 a. nr. 3573. (21619)
- Klutsik, Salomon, v. a. Tallinna 3. jsk. politseikomissariilt 6. 9. 27 a. nr. 899. (21620)
- Douglas, Hermine, v. a. Tallinna 2. jaosk. politseikomissariilt 10. 3. 26 a. nr. 379. (21621)
- Toming, Ottilie, v. a. Tallinna linna politsei 1. jaosk. ülemalt 1924 a. (21622)
- Sengbusch, Leena, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 3. 7. 25 a. nr. 1921. (21623)
- Kase, Evgeni, v. a. Tallinna 2. jaosk. politseikomissariilt 12. 7. 26 a. nr. 1190. (21624)
- Sobolev, Vassili, v. a. Iisaku vallaval. 7. 12. 20 a. nr. 1508. (21625)
- Einberg, Gustav, v. a. Tallinna linna politsei 2. jaosk. ülemalt 3. 3. 25 a. nr. 1044. (21628)
- Leison, Julius, v. a. Nõmküla vallaval. 20. 12. 27 a. nr. 706. (21627)
- Tammik, Martin Kustase p., v. a. Esna vallaval. 11. 12. 23 a. nr. 1055.
- Ahv, August Juhani p., v. a. Võhmuta vallaval. 1927 a. nr. 38.
- Kõrgessaar, Alma Mihkli t., v. a. Uue-Võidu vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 440.
- Kuldkepp, Jüri Andrese p., v. a. Mäo vallaval. 10. 8. 25 a. nr. 92.
- Rolland, Hugo Mooritsa p., v. a. Kehtna vallaval. 9. 8. 24 a. nr. 58. (3045)
- Irmann, Pauliine Tõnu t., v. a. Veinjärve vallaval. 24. 4. 22 a. nr. 85.
- Laban, Albrecht Priidiku p., v. a. Veinjärve vallaval. 27. 11. 20 a. nr. 828.
- Kaplur, Arthur Peetri p., v. a. Tallinna linna politsei ülemalt 23. 2. 19 a. nr. 12221.
- Tomson, Julie Jaani t., v. a. Raudtee-politsei 4. jaosk. ülemalt 29. 12. 23 a. nr. 34.
- Köst, Maia Gustavi t., v. a. Anna vallaval. 4. 3. 20 a. nr. 132.
- Volk (Valk), Aliide Johannese t., v. a. Esna vallaval. 30. 2. 21 a. nr. 1213.
- Rääk, August Jüri p., v. a. Veinjärve vallaval. 9. 1. 22 a. nr. 9. (3129)
- Rääk, Juuli Juhani t., v. a. Veinjärve vallaval. 14. 10. 21 a. nr. 1166. (3128)
- Malmstein, Johannes Hansu p., v. a. Vao vallaval. 26. 10. 20 a. nr. 1382. (3131)
- Laugasson, Osvald Juhani p., v. a. Võru linna politsei jaosk. ülemalt 19. 1. 1923 a. nr. 18. (4132)
- Tõnisson, Johannes Jaani p., v. a. Pärnu linna politsei ülemalt 12. 4. 20 a. nr. 10731. (4133)
- Tilk, Eduard Karli p., v. a. Pärnu linna politsei ülemalt 21. 10. 25 a. nr. 1177. (4134)
- Schoberg, Luise Johani t., v. a. Tahkuranna vallaval. 1. 9. 22 a. nr. 570. (4135)
- Kivi, Herbert Henri p., v. a. Pärnu linna politseikomissariilt 24. 9. 28 a. nr. 1109. (4136)
- Madisson, Liisa Karli t., v. a. Tori vallaval. 30. 8. 21 a. nr. 117. (4138)
- Ruus, Helene Joh. t., v. a. Abja vallaval. 20. 2. 25 a. nr. 402. (4140)
- Agart, Olga Jakobi t. (4141)
- Jäärits, Feliks Mihkli p., v. a. Pärnu linna politseikomissariilt 20. 5. 27 a. nr. 218. (4144)